

УДК 504.062+502.45

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет**

73000, м. Херсон, вул. 40 років Жовтня, 27, тел. (055) 32-67-08,
факс 49-21-14, e-mail: office@ksu.kherson.ua

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. ректора Херсонського державного
університету *Світлана С.А. Омельчук*
« _____ » 2017 р.

ЗВІТ
з науково-дослідної роботи

**РОЗРОБКА НАУКОВОГО ОБҐРУНТУВАННЯ СТВОРЕННЯ
РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «ГІЛЕЯ»**

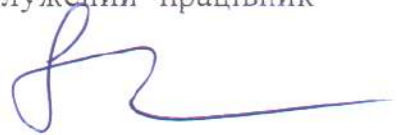
Керівник НДР
доктор біологічних наук, професор

О.С. Ходосовцев

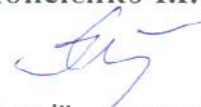
Херсон – 2017

Виконавці проекту:

професор кафедри ботаніки Херсонського державного університету, доктор біологічних наук, Заслужений працівник освіти України, професор **Ходосовцев О.Є.**

завідувач кафедри ботаніки Херсонського державного університету, доктор біологічних наук, професор **Мойсієнко І.І.**

декан факультету біології, географії та екології, доктор географічних наук, доцент **Пилипенко І.О.**

завідувач кафедри соціально-економічної географії Херсонського державного університету, доктор географічних наук, доцент **Мальчикова Д.С.**

заступник директора з науково-дослідної роботи – начальник відділу національного природного парку «Нижньодніпровський» **Пономарьова А.А.**

викладач кафедри ботаніки Херсонського державного університету **Клименко В.М.**

викладач кафедри ботаніки Херсонського державного університету **Захарова М.Я.**

аспірант кафедри ботаніки Херсонського державного університету **Дармошук В.В.**

Реферат

Звіт з НДР: 166 стор., 16 рис., 50 табл., 149 джерел.

Об'єкт дослідження – запроєктований регіональний ландшафтний парк «Гілея».

Методи дослідження – польові, флористичні, фауністичні, геоботанічні, аналітичні, статистичні.

Метою роботи є обґрунтування необхідності створення регіонального ландшафтного парку «Гілея» на Херсонщині.

Національний природний парк «Гілея» планується створити на шести аренах: Козачелагерській, Олешківській, Чалбаській, Збур'ївській, Івано-Рибальчанській та Кінбурнській косі загальною площею 88249,44 га. Згідно попереднього зонування парк має чотири зони: господарську (40968,16 га), зону регульованої рекреації (38 189,8 га), зону стаціонарної рекреації (206,64) та заповідну зону (8884,84 га). Землі регіонального ландшафтного парку не вилучаються у землевласників. Пропонована до заповідання територія являє собою унікальний для Європи ландшафт штучних монокультур сосни, піщаних дюн (кучугур) та листяних природних гайків в міжкучугурних зниженнях. Тут зосереджено близько 400 видів судинних рослин, 24 з яких занесені до різних природоохоронних списків. Фауна безхребетних тварин нараховує біля 3000 видів. У Червону книгу України включено 30 видів комах, 4 види рептилій, 12 видів ссавців, які мешкають на цій території. Територія запроєктованого регіонального ландшафтного парку має значний рекреаційний потенціал місцевого та загальнодержавного значення і повністю охоплюється Нижньодніпровським регіональним екокоридором, що являє собою нижньодніпровську ділянку меридіонального Дніпровського екокоридору Національної екомережі України. Створення такої природоохоронної структури дозволить зберегти унікальні штучні та природні лісові біотопи нижньодніпровських арен та проводити посилений контроль виконання природоохоронного законодавства місцевими органами самоврядування (Херсонська обласна рада).

Ключові слова: регіональний ландшафтний парк, ліси, нижньодніпровські піски, Херсонська область

ЗМІСТ

	стор.
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ЗАПРОЕКТОВАНИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК «ГІЛЕЯ»	7
1.1. Місцезнаходження об'єкта	9
1.2. Характеристика земель за цільовим використанням	10
1.3. Критерії вибору території та встановлення меж регіонального ландшафтної парку	18
РОЗДІЛ 2. ПРИРОДНІ УМОВИ ТА ЇХ РЕСУРСНА ОЦІНКА	21
2.1. Геологічна будова	21
2.2. Геоморфологічні умови	22
2.3. Характеристика кліматичних умов	23
2.4. Гідрографія	29
2.5. Ґрунти	30
2.6. Флора та рослинність.....	31
2.6.1. Видове та ценотичне різноманіття та його збереження	31
2.6.2. Рідкісні та зникаючі види рослин та рослинних угруповань	53
2.7. Тваринний світ.....	70
2.7.1. Видове різноманіття та сучасний стан фауністичних комплексів	70
2.7.2. Рідкісні та зникаючі види тварин та їх збереження	72
2.8. Місце в системі фізико-географічного районування	77
2.8.1. Сучасна ландшафтна структура.....	78
2.8.2. Оцінка антропогенної трансформації ландшафтів	79

РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РЕГІОНУ РОЗТАШУВАННЯ ЗАПРОЕКТОВАНОГО РЛП «ГІЛЕЯ»	84
3.1. Населення	84
3.1.1. Склад населення та дані щодо його зайнятості	85
3.1.2. Відомості про населені пункти	85
3.1.3. Пропозиції щодо підвищення рівня зайнятості населення	87
3.2. Промисловість	88
3.3. Сільське господарство	88
3.4. Лісове господарство	89
3.4.1. Історія заліснення Нижньодніпровських пісків....	89
3.4.2. Сучасний стан лісових насаджень	94
3.5. Мисливське господарство	101
3.6. Транспорт і зв'язок	102
3.7. Розвиток сфери обслуговування	104
3.8. Наявність закладів охорони здоров'я	104
РОЗДІЛ 4. РЕКРЕАЦІЙНА ЦІННІСТЬ ТЕРИТОРІЇ	105
РОЗДІЛ 5. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА ЦІННІСТЬ ТЕРИТОРІЇ ...	109
РОЗДІЛ 6. ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ	113
РОЗДІЛ 7. МІСЦЕ ЗАПРОЕКТОВАНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «ГІЛЕЯ» В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОМЕРЕЖІ	116
РОЗДІЛ 8. ПОПЕРЕДНЄ ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ТА РЕЖИМ ОХОРОНИ	125
РОЗДІЛ 9. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «ГІЛЕЯ»	132

РОЗДІЛ 10. РОЗРАХУНОК ЧИСЕЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ТА ПРОЕКТ ШТАТНОГО РОЗКЛАДУ	134
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	150